

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 10.5.2011
SEK(2011) 537 lopullinen

KOMMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Liite asiakirjaan

ehdotukseen

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI

yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta

{KOM(2011) 241 lopullinen}

{SEK(2011) 536 lopullinen}

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Liite asiakirjaan

ehdotukseen

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI

yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta

1. Ongelman määrittely

1.1 Johdanto

Yleinen tullietuusjärjestelmä, jäljempänä 'järjestelmä', auttaa kehitysmaita, erityisesti vähiten kehittyneitä maita, vähentämään köyhyyttä tarjoamalla niille tuontiin liittyvien etuuksien avulla mahdollisuus hankkia tai kasvattaa kansainvälisestä kaupasta saatavia tuloja. Lisäksi järjestelmä tarjoaa ylimääräisten tullietuuksien muodossa kannustimia sellaisille maille, jotka sitoutuvat kestäväan kehitykseen ja hyvään hallintoon. Nykyisessä järjestelmässä pyritään saavuttamaan tavoitteet, jotka on määritetty asiakirjassa *Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille ja talous- ja sosiaalikomitealle yhteisön yleisen tullietuusjärjestelmän (GSP) merkityksestä vuodet 2006–2015 kattavana kymmenvuotiskautena*. Järjestelmässä myönnetään 176:lle edellytykset täyttävälle maalle ja alueelle yleinen ja syrjimätön pääsy EU:n markkinoille. Järjestelmä muodostuu kolmesta menettelystä:

- yleisestä menettelystä (johon viitataan usein pelkällä ilmaisulla 'GSP')
- kestäväää kehitystä ja hyvää hallintoa koskevasta erityisestä kannustusmenettelystä (GSP+), joka tarjoaa ylimääräisiä etuuksia muita heikommassa asemassa oleville kehitysmaille ihmisoikeuksia ja työntekijöiden oikeuksia, ympäristöä ja hyvää hallintoa koskevien 27 kansainvälisen yleissopimuksen ratifioinnin ja täytäntöönpanon edistämistä varten
- kaikki paitsi aseet -menettelystä, joka tarjoaa tullittoman ja kiintiöttömän pääsyn vähiten kehittyneille maille.

Nykyinen GSP-järjestelmä pannaan täytäntöön peräkkäin annettavilla asetuksilla, joita sovelletaan kolme vuotta kerrallaan. Nykyisen GSP-asetuksen voimassaolo päättyy 31. joulukuuta 2011. Komissio hyväksyi 26. toukokuuta 2010 ehdotuksen nykyisen asetuksen voimassaolon jatkamisesta 31. joulukuuta 2013 asti, jotta jää tarpeeksi aikaa valmistella GSP-järjestelmän tarkistusta, koska lainsäädäntömenettelyt ovat Lissabonin sopimuksen myötä pidentyneet. Hiljattain valmistuneessa välitarkistuksessa on taustatietoa suunnitellusta komission ehdotuksesta tarkistetuksi asetukseksi, jonka on määrä korvata nykyinen järjestelmä sen voimassaolon päättyessä vuonna 2013. Sen enempää kaikki paitsi aseet -menettely kuin alkuperäsääntöjä koskevat määräyksetkään eivät kuulu tämän tarkistuksen

soveltamisalaan: edellinen sen vuoksi, että siihen ei tehdä määräaikaistarkistuksia, ja jäljempi sen vuoksi, että alkuperäissäätöjä koskeva uusi lainsäädäntö tuli voimaan vuonna 2011.

1.2 Kuuleminen ja asiantuntijalausunnot

Vaikutusten arviointi on laadittu jäsenvaltioiden ja muiden sidosryhmien (mukaan luettuna kansalaisyhteiskunnan, teollisuuden, edunsaajamaiden, Euroopan parlamentin ja WTO:n jäsenten) laajan kuulemisen tuloksena. Sidosryhmien kannat otettiin huomioon, kuten pääraportissa korostetaan useaan otteeseen. Komission kuulemista koskevat vähimmäisvaatimukset täyttyivät. Sen selvittämiseksi, missä määrin EU:n järjestelmä vastaa kehitysmaiden tarpeita, ulkopuolinen konsultti, Centre for Analysis of Regional Integration at Sussex (CARIS), laati väliarvioinnin. Väliarviointi julkistettiin 26. toukokuuta 2010 kauppapolitiikan pääosaston verkkosivustolla¹. Tutkimuksen tulokset on otettu huomioon vaikutusten arvioinnin pääraportin asianmukaisissa kohdissa.

1.3 Voimassa olevan GSP-järjestelmän vahvuudet ja heikkoudet

Nykyistä GSP-järjestelmää koskevassa CARIS:n arvioinnissa (2010) esitettiin seuraavat johtopäätökset:

- On selvää näyttöä siitä, että EU:n GSP-etuudet voivat edistää tehokkaalla tavalla kehitysmaiden vientiä ja hyvinvointia.
- GSP-järjestelmän (-järjestelmien) käyttöaste on korkea ja korreloi positiivisesti tullietuus- ja etuusmarginaalin suuruuden kanssa.
- Viejämaiden osuus etuusmarginaaleista koituvasta hyödystä on noin puolet.
- GSP+-järjestelyllä on ollut myönteinen vaikutus etuuskelpoisuusperusteissa vaadittujen 27 kansainvälisen yleissopimuksen ratifiointiin, mutta tosiasiallisen täytäntöönpanon edistyminen on paljon vähemmän ilmeistä.

Järjestelmässä on kuitenkin monia rakenteellisia ja muita rajoitteita (niitä selvitetään lähemmin CARIS:n tutkimuksessa ja pääraportissa). Sen lisäksi on monia erityiskysymyksiä, joita on käsiteltävä tarkistuksessa; niistä on yhteenveto jäljempänä olevassa ongelmakaaviossa.

Etuuksien puutteellinen kohdennus

Suuri osa vähiten kehittyneisiin maihin kohdistuvasta kilpailupaineesta on muiden GSP-järjestelmän edunsaajien aiheuttamaa. Moni korkean tulotason maa on kuuluu yhä edunsaajiin sen perusteella, että maan talous ei ole tarpeeksi monipuolinen. Tällaisilla mailla on voimavaroja monipuolistaa talouttaan ilman EU:n etuuskohteluakin. Sama koskee niin kutsuttuja ylemmän keskitulotason maita. Lisäksi on maita, joihin sovelletaan GSP-järjestelmän etuuskohtelun ohella myös jotain muutakin kahdenvälisestä etuusmenettelyä. GSP-etuuksien soveltamisesta korkean tulotason maihin, ylemmän keskitulotason maihin ja jo jonkin muun kahdenvälisen etuusmenettelyn edunsaajina oleviin maihin aiheutuu lisää kilpailupainetta, joka kohdistuu sellaiseen vientiin, joka on peräisin köyhemmistä,

¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2010/may/tradoc_146196.pdf.

heikommassa asemassa olevista maista. Tällaisten maiden tarpeet ovat paljon suuremmat, joten niihin on siten syytä kiinnittää enemmän huomiota.

Puutteellinen graduaatiomekanismi

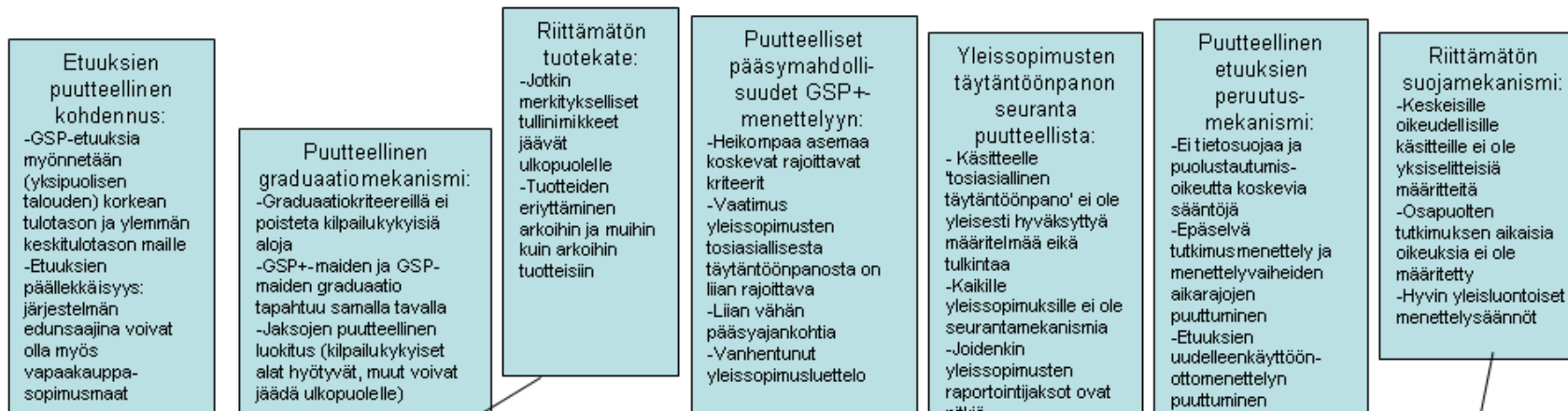
Nopeasti kehittyvän talouden maat ovat luoneet erinomaisesti menestynyttä, vientiin suuntautunutta valmistusteollisuutta, joka on maailmanlaajuisesti mitä suurimmassa määrin kilpailukykyistä. Kyseiset teollisuudenalat saavat etuuksia järjestelmästä, vaikka ne eivät selvästikään enää tarvitse niitä saadakseen vankan jalansijan EU:n markkinoilla. Ne aiheuttavat kilpailupainetta EU:n teollisuudelle ja lisäävät markkinoille pääsyn esteitä köyhemmille maille, joiden on tämän vuoksi tehtävä entistä enemmän työtä vientipohjansa monipuolistamiseksi. GSP-järjestelmään kuuluu mekanismi, jolla voidaan karsia tiettyjen maiden kilpailukykyiset alat ja peruuttaa etuuskohtelu, nimittäin etuuksien asteittainen vähentämismenettely (graduaatiomekanismi). Nykyisessä järjestelmässä mekanismia ei kuitenkaan ole juurikaan käytetty. Etuuskohteluun kuuluvien maiden yhteensä 2 400:sta alasta vain 20:lla on vähennetty etuuksia – niistä 13 on Kiinassa. Tämä osoittaa, että nykyinen graduaatiomekanismi ei ole riittävän joustava, jotta sillä voitaisiin taata järjestelmän vaikuttavuus ja tehokkuus. Graduaatiomekanismin toinen merkittävä heikkous on se, että graduaatio pohjautuu EU:n tullitariffijaksoihin, jotka ovat niin suuria ja epäyhtenäisiä, että tuotteet, jotka eivät ole välttämättä kilpailukykyisiä, voivat jäädä menettelyn ulkopuolelle pelkästään sen takia, että ne sisältyvät sellaiseen luokkaan, jossa keskeisessä asemassa ovat täysin erilaiset, erittäin kilpailukykyisten teollisuusalojen valmistamat tuotteet.

Riittämätön tuotekate

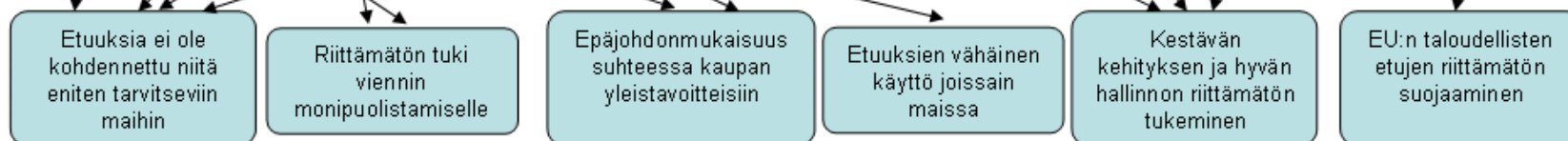
GSP-järjestelmä kattaa laajan valikoiman tuotteita, mutta ei kaikkia. Tällä hetkellä 9 prosenttia kaikista tullinimikkeistä jää järjestelmän ulkopuolelle, ja niihin sovelletaan positiivisia tulleja. Etuuksia eniten tarvitsevien maiden on joskus mahdoton päästä EU:n markkinoille, koska ne haluaisivat viedä tällaisia tuotteita. Toinen seikka, joka rajoittaa käytännössä tuotekatetta, on tuotteiden eriyttäminen arkoihin ja muihin kuin arkoihin tuotteisiin: muut kuin arat tuotteet pääsevät markkinoille tulleitta, kun taas aroille tuotteille myönnetään ainoastaan 3,5 prosenttiyksikön tullialennus arvotulleista.

Ongelmakaavio

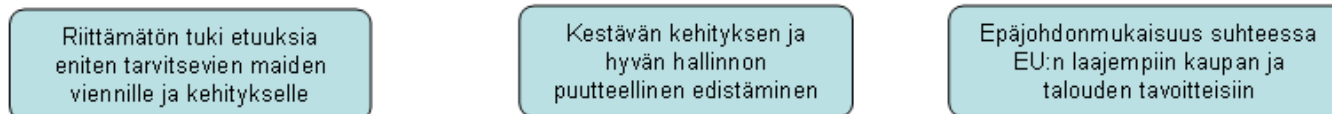
Syyt

Ongelmat

Laaja-alaiset ongelmat

Riittämätön tuki viennin monipuolistamiselle

Yleisten tullietuusjärjestelmien alkuperäisenä tavoitteena oli tukea elinkeinorakenteen monipuolistamista edistämällä teollisuuden kehitystä. Vuoden 2010 arvioinnissa todettiin kuitenkin, että tarkasteltaessa kaikkia edunsaajia ja tuotteita yhdessä voidaan todeta, että monipuolistuminen rajoittuu lähinnä sellaisiin kehittyvien talouksien viemiin tuotteisiin, joiden etuusmarginaali on alhainen. Koska nykyiseen GSP-järjestelmään kuuluu maita, joita tuskin voidaan pitää eniten etuuksia tarvitsevinä maina (korkean tulotason maat ja ylemmän keskitulotason maat) ja jotka aiheuttavat järjestelmässä huomattavaa painetta kaikki paitsi aseet- ja GSP+-menettelyihin kuuluviin kilpaileviin tuotteisiin – ja koska graduatiomekanismi on suhteellisen heikko –, niitä köyhempien ja heikoimmassa asemassa olevien maiden on vaikeampi monipuolistaa talouttaan, koska suuri osa etuuksista menee GSP-maille.

Epäjohdonmukaisuus suhteessa kaupan yleistavoitteisiin

GSP-etuuksien olemassaolo voi heikentää edunsaajamaiden halua neuvotella **kahdenvälisiä** tai monenvälisiä kauppasopimuksia. Toisaalta GSP-etuuksien keskittäminen eniten etuuksia tarvitseviin maihin saattaa tahattomasti johtaa siihen, että edistyneemmät kehitysmaat pyrkivät aiempaa enemmän neuvottelemaan EU:n kanssa vastavuoroisia kauppasopimuksia.

Etuuksien vähäinen käyttö joissain maissa

GSP-menettelyyn kuuluvien edunsaajien aiheuttama kilpailupaine voi saattaa GSP+-maat ja vähiten kehittyneet maat satunnaisesti ja epäsäännöllisesti EU:n markkinoille toimittavien maiden asemaan. Koska tällaisissa olosuhteissa toteutettavan liiketoiminnan arvo on vähäinen, tuojilla on vähemmän kannustimia vastata etuuksien hakemisesta (esimerkiksi alkuperätodistusten hankinnasta tai hallinnoinnista) aiheutuvista kustannuksista. Sen vuoksi monet etuudet jäävät yksinkertaisesti käyttämättä.

Kestävän kehityksen ja hyvän hallinnon riittämätön tukeminen

Muita heikompaa asemaa koskevat kriteerit, joilla määritetään, täyttääkö maa GSP+-menettelyyn pääsyn edellytykset, ovat erittäin tiukkoja. Tämä rajoittaa GSP+-menettelyn mahdollisuuksia edistää kestävä kehitystä ja hyvää hallintoa, sillä vähemmän tiukat vaatimukset voivat kannustaa useampia maita ratifioimaan ja panemaan täytäntöön kansainvälisiä säännöstöjä ja standardeja ja toteuttamaan sisäisiä uudistuksia. GSP+-menettelyyn pääsyn ehto (eli että maa ei ole pelkästään ratifioinut, vaan myös tosiasiallisesti pannut täytäntöön yleissopimukset) on liian rajaava eikä vastaa järjestelmän kannustavaa luonnetta. GSP+-menettelyyn pääsyn rajoittaminen tiettyihin ajankohtiin (järjestelmään otetaan vain 18 kuukauden välein) estää mahdollisten edunsaajien osallistumisen järjestelmään heti, kun ne ovat täyttäneet kaikki pääsyn edellytykset. Nykyisessä järjestelmässä komission on vastaavien valvontaelinten toimittamia tietoja tarkastelemalla seurattava, miten määriteltyjen 27 yleissopimuksen ratifiointi ja tosiasiallinen täytäntöönpano edistyvät. Yleissopimusten täytäntöönpanon seurantamekanismissa on kuitenkin monia merkittäviä puutteita.

Riittämätön suoja mekanismi

GSP-järjestelmän nykyisessä suojamekanismissa on havaittu monia heikkouksia, erityisesti se, että keskeisiä oikeudellisia käsitteitä ei ole määritelty, että osapuolten tutkimukseen liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia ei ole määritelty ja että menettelysäännöt on määritelty huonosti.

2. Toissijaisuuden arviointi

Yhteisön toiminnan oikeusperusta tässä asiassa on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT', 207 artikla. Toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta tähän tapaukseen. Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska asetus on ainoa sopiva toimintatapa, jota Euroopan unioni voi soveltaa myöntääkseen kehitysmailla yksipuolisen, eivastavuoroisen, etuuskohteluun perustuvan pääsyn markkinoille.

3. Tavoitteet

3.1 Yleistavoitteet

Järjestelmän kolme yleistavoitetta ovat seuraavat:

1. Vähennetään köyhyyttä lisäämällä vientiä etuuksia eniten tarvitsevista maista (**G-1**).
2. Edistetään kestävästä kehitystä ja hyvää hallintoa (**G-2**).
3. Varmistetaan EU:n taloudellisten etujen turvaamisen parantaminen (**G-3**).

3.2 Erityistavoitteet ja toiminnalliset tavoitteet

Seuraavat tavoitteet vahvistettiin komission GSP-tiedonannossa järjestelmän tavoitteiksi ajanjaksolla 2006–2015:

1. Jatketaan anteliasta tullietuusjärjestelmää, joka tarjoaa kehitysmailla todellisia kannustimia laajentaa vientiään kestäväällä tavalla.
2. Kohdistetaan etuudet niitä eniten tarvitseville maille, erityisesti lopettamalla sellaisten maiden etuuskohtelu, jotka eivät enää tarvitse sitä, ja varmistamalla, että GSP-etuustullit poistetaan kilpailukykyisiltä tuotteilta.
3. Tarjotaan yksinkertainen, ennakoitavissa oleva ja helposti hyödynnettävä järjestelmä.
4. Jatketaan kestävästä kehityksen ja hyvän hallinnon tukemista.
5. Tarjotaan peruuttamismekanismia ja suojavälineitä, joilla voidaan varmistaa, että GSP-menettelyn kestävästä kehitystä ja hyvää hallintoa koskevat periaatteet sekä EU:n taloudelliset edut ovat turvattuina.

Jotta voidaan varmistaa, että esitettävät toimintavaihtoehdot sopivat parhaiten järjestelmän yleistavoitteiden saavuttamiseen muuttuvassa maailmantaloudessa, tavoitteet on eriytetty erityistavoitteiksi ja toiminnallisiksi tavoitteiksi.

Erityistavoitteet ovat seuraavat:

1. Kohdistetaan etuudet paremmin niitä eniten tarvitseville maille (**S-1**).

2. Poistetaan sellaiset seikat, jotka ovat esteenä etuuksia eniten tarvitsevien maiden talouden monipuolistamiselle (**S-2**).
3. Parannetaan johdonmukaisuutta suhteessa (kahdenvälisen ja monenvälisen) kaupan yleistavoitteisiin (**S-3**).
4. Lisätään tukea kestäväälle kehitykselle ja hyvälle hallinnolle (**S-4**).
5. Tehostetaan EU:n taloudellisten etujen turvaamiseen tarkoitettuja suojamekanismeja (**S-5**).
6. Parannetaan järjestelmän oikeusvarmuutta, vakautta ja ennustettavuutta (**S-6**).

Toiminnalliset tavoitteet ovat seuraavat:

1. Tarkistetaan edunsaajamaiden luetteloa poistamalla etuudet sellaisilta mailta, jotka kehityksensä sekä rahoitusta ja kauppaa koskevien tarpeidensa puolesta eivät enää tarvitse etuuksia.
2. Kohdistetaan graduaatio ensisijaisesti edunsaajiin, jolloin GSP-etuustullit voidaan poistaa kilpailukykyisiltä tuotteilta.
3. Määritellään tuotejaksot uudelleen siten, että niillä kuvatut tuoteluokat ovat yhtenäisempiä.
4. Yksinkertaistetaan GSP+-menettelyyn pääsyä.
5. Luodaan tehokkaampi ja avoimempi järjestelmä sen seuraamiseksi ja arvioimiseksi, miten GSP+-maat ovat sitoutuneet GSP+-menettelyyn piiriin kuuluvien yleissopimusten täytäntöönpanoon ja miten ne edistyvät siinä.
6. Kehitetään luotettavia ja tehokkaita menettelyjä etuuksien väliaikaista peruuttamista ja etuuksien uudistamista varten.
7. Parannetaan suojamekanismeihin liittyviä hallintomenettelyjä.

4. Toimintavaihtoehdot

Seuraavassa **yhteenvetotaulukossa** esitetään tärkeimmät toimintavaihtoehdot, jotka kuvaavat valittavissa olevia suuntautumisvaihtoehtoja.

Vaihtoehto	Pääperiaatteet
Vaihtoehto A: Menettelystä luopuminen	Luovutaan GSP- ja GSP+-edunsaajien etuuksista. Kaikki paitsi aseet -järjestely jää ennalleen.
Vaihtoehto B: Ei muutosta	Jatketaan nykyistä käytäntöä muutoksitta. Tässä vaihtoehdossa on kaksi perusskenaariota: B1 (lyhyt aikaväli) – jatketaan järjestelmää ottaen huomioon monenvälisen ja kahdenvälisen sopimusten nykytila.
PERUS- SKENAARIO	B2 (pitkä aikaväli) – jatketaan järjestelmää sillä oletuksella, että kaikki vielä parhaillaan käytävät monenväliset ja kahdenväliset neuvottelut on saatu menestyksekkäästi päätökseen.

<p>Vaihtoehto C: Osittainen uudelleenmuotoilu</p>	<p>Tämä vaihtoehto käsittää kaksi alavaihtoehtoa. Niissä on yhtäläisyyksiä ja eroja – muutokset ovat alavaihtoehdossa C1 suppeampia kuin alavaihtoehdossa C2.</p> <p>Alavaihtoehtojen yhteiset piirteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poistetaan etuudet tietyiltä etuuksiin oikeutetuilta mailta: merentakaiset maat ja alueet, korkean tulotason ja ylemmän keskitulotason maat, maat, joiden kanssa on tehty sellainen etuuskohtelukauppaa koskeva sopimus, johon sisältyvät olennaisin osin kaikki etuudet. 2. Tarkistetaan graduaatioperiaatteita: määritetään tuotekategoriat uudelleen; ei sovelleta graduaatiota GSP+-maihin 3. Yksinkertaistetaan GSP+-menettelyyn pääsyä ja tehdään pääsy joustavammaksi: maiden on ratifioitava yleissopimukset, mutta niiden ei tarvitse olla kokonaisuudessaan täytäntöönpanut – maiden on kuitenkin sitouduttava niiden täytäntöönpanoon; maat voivat hakea milloin tahansa pääsyä GSP+-menettelyyn. 4. Muotoillaan GSP+-menettelyn seurantamekanismi uudelleen yleissopimusten täytäntöönpanon tehostamiseksi. 5. Otetaan käyttöön avoimempia ja tehokkaampia menettelyjä etuuksien väliaikaista peruuttamista varten. 6. Parannetaan suojamekanismeihin liittyviä hallintomenettelyjä. <p>Alavaihtoehtojen erot:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Graduaatiokynnys Vaihtoehto C1 Graduaatiokynnys jää ennalleen. Vaihtoehto C2 Lasketaan graduaatiokynnys 7,5 prosenttiin ja lakkautetaan 50 prosentin turvaverkko. 2. Heikompaa asemaa koskevat GSP+-kriteerit Vaihtoehto C1 Lievennetään tuontiosuuskynnystä (nostetaan 1 prosentista 2 prosenttiin). Vaihtoehto C2 Lakkautetaan heikompaa asemaa koskevat kriteerit. 3. GSP+-menettelyn kattamat yleissopimukset Vaihtoehto C1 GSP+-menettelyn kattamien yleissopimusten luettelo jää ennalleen. Vaihtoehto C2 Laajennetaan GSP+-menettelyn kattamien yleissopimusten luetteloa.
<p>Vaihtoehto D: Täydellinen uudelleenmuotoilu</p>	<p>Tämän vaihtoehdon lähtökohtana ovat C-vaihtoehtoon kuuluvat toimet, joita laajennetaan.</p> <p>Vaihtoehdossa uudistetaan erityisesti järjestelmän tuotekatetta ja lisätään kolme alavaihtoehtoa:</p> <p>Vaihtoehto D1 Sovelletaan kaikkiin edunsaajamaihin täyttä tuotekatetta ja määritetään kaikki tuotteet</p>

	muiksi kuin aroiksi. Ei graduaatiota.
	Vaihtoehto D2 Siirretään joukko teollisuus- ja maataloustuotteita arkojen tuotteiden luettelosta muiden kuin arkojen tuotteiden luetteloon.
	Vaihtoehto D3 Laajennetaan järjestelmän kattamien tuotteiden luetteloa koskemaan monia teollisuus- ja maataloustuotteita.

5. Vaikutusten analysointi

5.1 Yleistä

Etuuskohtelun piiriin kuuluva tuonti on alle viisi prosenttia EU:n kokonaistuonnista. Tämä tarkoittaa, että vaikka vaikutukset voivatkin olla edunsaajamaiden kannalta merkittäviä, niiden vaikutus EU:hun jäänee yleisesti ottaen vähäiseksi. Vaikutusten arviointiin käytettiin CARIS:n analyysia, SMART-mallin² avulla tehtyä lisäanalyysiä ja EU:n virallisia tuonti-, tuotanto-, kulutus- ja työllisyystilastoja. Sosiaalisten vaikutusten arvioinnin päämuuttujana oli työllisyys. Ympäristövaikutukset jäävät poikkeuksetta vähäisiksi, ja ne on arvioitu erikseen.

5.2 Huomautuksia perusskenaarioihin (B1 ja B2)

Tuontitullit (ja siten myös etuudet) vähenevät luonnollisella tavalla, koska etuuksien merkitys vähenee kahdenvälisen ja monenvälisen kauppasopimusten yleistyessä. Etuuksien heikkeneminen vähentää tuontia GSP-edunsaajamaista; arviointi tehdään tätä tosiasiaa silmällä pitäen. Pitkällä aikavälillä, kun kaikki monenväliset ja kahdenväliset sopimukset on pantu kokonaan täytäntöön, tullit ovat todennäköisesti niin alhaisia, että koko tullietuusidea menettää merkitystään – kuten myös yleinen tullietuusjärjestelmä. Tällöin saattaa olla tarpeen laatia muita, täysin erilaisia välineitä. Sitä ennen on pohdittava, mitä voimme tehdä etuuskohtelua eniten tarvitsevien maiden hyväksi.

5.3 Vaihtoehto A: menettelystä luopuminen

Vaihtoehdossa A luovutaan GPS-järjestelmästä, mutta säilytetään vähiten kehittyneitä maita hyödyttävä kaikki paitsi aseet -järjestely. EU:n kokonaistuonti laskee, mutta vain vähän (noin 6 miljardia euroa eli alle 1 prosentin).

Yleisarvio taloudellisista, sosiaalisista ja ympäristövaikutuksista

Yleisvaikutukset ovat vaihtoehtoon B1 verrattuna seuraavat: Etuuksia eniten tarvitseviin maihin kohdistuvien taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten odotetaan olevan kielteisiä. Vähiten kehittyvät maat hyötyvät, mutta monet muut kehitysmaat ja etuuksia eniten tarvitsevat talouden alat kärsivät etuuskohteluun perustuvan markkinoille pääsyn loppuessa. EU:n sisällä on kolme tekijää, joilla on laajempia taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia: tuottajan ylijäämä, kuluttajan ylijäämä ja tullitulot. Tullitulojen kasvun voidaan odottaa tasaavan kuluttajille aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia, sillä ne ovat samaa suuruusluokkaa. Nettovaikutus syntyy siis tuottajille aiheutuvien hyötyjen kautta. Kuten edellä on selvitetty, kyseiset hyödyt eivät ole kokonaisuuteen nähden merkittäviä, mutta niillä on silti huomattavia myönteisiä vaikutuksia tärkeille aloille (sokeri, hedelmät ja vihannekset, tekstiilit ja vaatteet)

² Maailmanpankin ja kansainvälisten järjestöjen yhteistyössä kehittämä malli.

– sekä niille EU:n jäsenvaltioille, joille kyseiset alat ovat tärkeitä. Vaikutukset ovat siis kaiken kaikkiaan myönteisiä. Ympäristövaikutukset EU:hun ovat (korkeintaan) lievästi myönteisiä, koska tuonnin lasku on vähäistä. Etuuksia eniten tarvitsevien maiden kohdalla on mahdollista, että GSP+-etuuksien menetys saa ne luopumaan ympäristön kannalta kestävästä käytänteistä. Vaikutus saattaa näin ollen olla lievästi negatiivinen.

A vs. B1 – vaikutukset:	talouteen	yhteis-kuntaan	ympäristöön
Etuuksia eniten tarvitsevat maat	--	--	0/-
EU	+	+	0/+

Perusskenaariossa B2 muutosten voidaan odottaa olevan samansuuntaisia, mutta huomattavasti vähäisempiä – mahdollisesti jopa huomaamattomia.

5.4 Vaihtoehto C: osittainen uudelleenmuotoilu

Vaihtoehto C koostuu useasta osasta. Osien eri näkökohtien tarkastelemiseksi kartoitettiin kaksi alavaihtoehtoa. Niiden merkittävimmät erot koskevat etuuksien asteittaista poistamista kilpailukykyisiltä aloilta ja GSP+-menettelyssä sovellettavia heikompaan asemaa koskevia kriteereitä. Etuuksien asteittaisen poistamisen osalta ei tässä vaiheessa vielä tiedetä, mihin aloihin sen on määrä kohdistua – se, mitkä alat valitaan, riippuu tuontia koskevista laskelmista, jotka tehdään viimeisimpien ennen uuden asetuksen voimaantuloa käytettävissä olevien lukujen perusteella. Arvioinneissa on käytetty niiden sijasta tämän hetken lukuja. Heikomman aseman osalta vaihtoehdossa C1 lievennetään taloutta koskevaa kriteeriä 1 prosentista 2 prosenttiin. Tässä vaiheessa ei vielä tiedetä, mitkä maat täyttävät lievennetyn vaatimuksen – laskelmathan tehdään viimeisimpien ennen uuden asetuksen voimaantuloa käytettävissä olevien lukujen perusteella. Arvioinnissa on otettu huomioon muut maat, jotka nykyisellään läpäisisivät testin (Pakistan, Filippiinit ja Ukraina).

Vaihtoehdossa C2 poistetaan heikompaan asemaa koskevat kriteerit ja lisätään yleissopimuksia koskevia lisävaatimuksia. Tässäkin tapauksessa varsinainen luettelo kyseiset yleissopimuksia koskevat vaatimukset täyttävistä maista laaditaan mahdollisimman vähän ennen uuden asetuksen voimaantuloa. Tällä hetkellä voidaan olettaa, että vaatimukset täyttäviä maita ovat kyseiset kolme C1-maata sekä Namibia ja Nigeria (kaikki ovat jo ratifioineet kyseiset yleissopimukset), ja niitä on käytetty tämän arvioinnin lähtökohtana. Arvioinnin aluksi analysoidaan vaihtoehto C1, jonka jälkeen selvitetään, mitkä ovat tärkeimmät erot suhteessa vaihtoehtoon C2.

5.4.1 Vaihtoehto C1

Yleisarvio taloudellisista, sosiaalisista ja ympäristövaikutuksista

Perusskenaarioon B1 verrattuna vaihtoehdon C1 yleisvaikutukset ovat seuraavat: EU:n kokonaistuonti laskee noin 4 miljardia euroa (tuonti järjestelmään kuulumattomista maista kasvaa 1 miljardin euron verran, ja tuonti järjestelmän ulkopuolelle jäävistä maista laskee 5 miljardia euroa). Taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten etuuksia eniten tarvitseviin maihin odotetaan olevan myönteisiä, koska vienti kasvaa ja hyvinvointi lisääntyy.

Kuten vaihtoehdossa A, tullitulojen kasvun voidaan odottaa kompensoivan EU:n kuluttajille aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia, sillä ne ovat samaa suuruusluokkaa. Nettovaikutus syntyy siis tuottajille aiheutuvista vaikutuksista. Kuten edellä on selvitetty, kyseiset vaikutukset eivät ole kokonaisuuteen nähden merkittäviä, mutta niillä on silti huomattavia kielteisiä

seuraamuksia tärkeille aloille (riisi, peltokasvit, öljyt ja rasvat, sokeri, hedelmät ja vihannekset, tekstiilit ja vaatteet sekä nahka) – sekä niille EU:n jäsenvaltioille, joille kyseiset alat ovat tärkeitä. Vaikutukset ovat siis kaiken kaikkiaan kielteisiä. Ympäristövaikutukset EU:hun ovat (korkeintaan) lievästi myönteisiä, koska tuonnin lasku on vähäistä. Etuuksia eniten tarvitseviin maihin GSP+-menettelyyn pääsyn laajentamisella on yleisesti ottaen lievästi myönteisiä vaikutuksia.

C1 vs. B1 – vaikutukset:	talouteen	yhteis-kuntaan	ympäristöön
Etuuksia eniten tarvitsevat maat	++	++	0/+
EU	-	-	0/+

Verrattaessa vaihtoehdon C1 vaikutuksia perusskenaarioon B2 muutosten voidaan odottaa olevan samansuuntaisia, mutta huomattavasti vähäisempiä – jälleen mahdollisesti jopa huomaamattomia.

5.4.2 Vaihtoehto C2

Vaihtoehtojen C2 ja C1 välillä on yksi tärkeä ero. Graduaatiokynnyksen madaltuminen lisää huomattavasti tiettyihin maihin ja aloihin kohdistuvaa graduaatiota, erityisesti Intian osalta. Tällä on monenlaisia vaikutuksia. Ensinnäkin GSP-menettelyyn osallistuvien maiden vienti vähenee kokonaisuudessaan enemmän. Toiseksi kaikki paitsi aseet -menettelyyn kuuluva vienti kasvaa Bangladeshiin kohdistuvan kielteisen vaikutuksen (vaihtoehto C1) vähetessä. Voidaan siis todeta, että vaikka kaikki paitsi aseet -menettelyn ja GSP+-menettelyn edunsaajiin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia ei pidä aliarvioida, monen edunsaajan GSP+-vientii kärsii. Dynaamisten vaikutusten oletetaan tasaavan selvästi tämä staattinen menetys, joten kokonaisvaikutuksen arvioidaan olevan myönteinen, tosin varmastikin vähemmässä määrin kuin vaihtoehdossa C1. Koska muut vaikutukset ovat enimmäkseen samat kuin vaihtoehdossa C1, vaihtoehdon C2 vaikutusten yleisarviointi on seuraavanlainen:

C2 vs. B1 – vaikutukset:	talouteen	yhteis-kuntaan	ympäristöön
Etuuksia eniten tarvitsevat maat	+	+	0/+
EU	-	-	0/+

5.5 Vaihtoehto D: täydellinen uudelleenmuotoilu

Useimmat järjestelmän osat on määritetty vaihtoehdossa C uudelleen. Monet kuulemismenettelyssä lausuntoja antaneet tahot esittivät kuitenkin, että järjestelmän kahta muuta merkittävintä osaa eli tuotekatetta ja etuusmarginaaleja olisi laajennettava huomattavasti. Tässä arvioinnissa tarkastellaan sen vuoksi myös järjestelmän täydellistä uudelleenmuotoilua, johon kuuluvat vaihtoehdossa C esitetyt muutokset sekä edellä mainittuja kahta muuta osaa koskevat muutokset. Analyysin yksinkertaistamiseksi vaihtoehdon D alavaihtoehdot lasketaan lisäyksiksi ainoastaan vaihtoehtoon C2. Arviointiin kuuluu kolme alavaihtoehtoa. D1 on pisimmälle menevä vaihtoehto. Siihen sisältyy täysi tuotekate ja kaikkien arkojen tuotteiden poistaminen (esimerkiksi laajentamalla kaikki paitsi aseet -maiden tullitonta ja kiintiötöntä kohtelua) kaikilta etuuksia eniten tarvitsevilta mailta (sekä GSP- että GSP+-menettelyihin osallistuvilta). Tämä merkitsee myös sitä, että jäljelle

jääviin edunsaajiin ei enää sovelleta graduuatiota. Vaihtoehtoissa D2 ja D3 ei mennä yhtä pitkälle. Niissä toteutetaan kaikki vaihtoehdon C2 toimet (mukaan luettuna graduuatio) sekä lisäksi tiettyjen tuotteiden poistaminen arkojen tuotteiden luettelosta (D2) ja tuotekatteen osittainen laajennus (D3).

5.5.1 Vaihtoehto D1: täysi tuotekate, ei arkoja tuotteita

Yleisarvio taloudellisista, sosiaalisista ja ympäristövaikutuksista

Perusskenaarioon B1 verrattuna vaihtoehdon D1 yleisvaikutukset ovat seuraavat: Vaikka etuuksia eniten tarvitseviin maihin kohdistuvien taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten odotetaan olevan kaiken kaikkiaan myönteisiä, ne hyödyttävät pääasiassa sellaisia aloja, jotka ovat jo kilpailukykyisiä – vähemmän edistyneiden alojen kustannuksella. Tällä olisi merkittäviä vaikutuksia jakautumiseen: Kiinasta, Intiasta ja muista maista, joiden etuuksia on asteittain vähennetty, EU:hun tulevan tuonnin osuus kasvaisi, ja vaikutukset etuuksia eniten tarvitseviin maihin olisivat kielteisiä. Tästä kärsisivät erityisesti kaikki paitsi aseet-järjestelyyn kuuluvat edunsaajat (hyvänä esimerkkinä Bangladesh) sekä GSP+-maat, kuten Pakistan. Myönteistä kokonaisarviota (+) on siis tarkennettava. Tullitulojen vähenemisen voidaan odottaa tasaavan kuluttajille aiheutuvia myönteisiä vaikutuksia, sillä ne ovat samaa suuruusluokkaa. Nettovaikutus syntyy siis tuottajille aiheutuvista vaikutuksista. Kuten edellä on selitetty, kyseiset vaikutukset eivät ole kokonaisuuteen nähden merkittäviä, mutta niillä on silti huomattavia kielteisiä seuraamuksia tärkeille aloille – sekä niille EU:n jäsenvaltioille, joille kyseiset alat ovat tärkeitä. Kokonaisvaikutukset ovat siis kielteisiä. Vaikka vaikutukset ovatkin suurempia kuin vaihtoehdossa C, niiden laajuus on todennäköisesti samaa luokkaa. EU:hun kohdistuvat ympäristövaikutukset ovat lievästi negatiivisia, kun otetaan huomioon tuonnin kokonaiskasvu. Etenkin Kiinasta tai Intiasta peräisin olevan tuonnin huomattavalla kasvulla voi olla kielteisiä vaikutuksia kyseisiin maihin. GSP+-maihin kohdistuva vaikutus olisi pääosin myönteinen, sillä vaikka niiden vienti kasvaisikin, (kaikkien) yritysten sovellettava ympäristönsuojelua koskeva puitelainsäädäntö vahvistuisi, kun maat liittyisivät vastaaviin ympäristöalan yleissopimuksiin. Vaikutukset olisivat kokonaisuudessaan lievästi negatiivisia.

D1 vs. B1 – vaikutukset:	talouteen	yhteis-kuntaan	ympäristöön
Etuuksia eniten tarvitsevat maat*	+	+	0/-
EU	-	-	0/-

*Myönteiset taloudelliset ja sosiaaliset kokonaisvaikutukset etuuksia eniten tarvitseviin maihin kätkevät taakseen huomattavia kielteisiä vaikutuksia kaikki paitsi aseet- ja GSP+-menettelyjen edunsaajiin.

Verrattaessa vaihtoehtoa D1 perusskenaarioon B2 muutosten voidaan olettaa olevan samansuuntaisia, ainoastaan vähäisempiä – mutta silti havaittavia.

5.5.2 Vaihtoehdot D2 ja D3

Nämä vaihtoehdot pohjautuvat vaihtoehtoon C. Analyysin yksinkertaistamiseksi vaihtoehtojen D2 ja D3 lähtökohtana on käytetty vain yhtä vaihtoehtoa, tässä vaihtoehtoa C2. Mikään ei viittaa siihen, että tulos olisi poikennut merkittävästi, jos lähtökohtana olisi käytetty vaihtoehtoa C1. Koska vaihtoehtoissa D2 ja D3 muuttuu vain yksi osa kerrallaan suhteessa vaihtoehtoon C, tässä mainitaan vain merkittävät uudet näkökohdat.

D2 ja D3 heikentävät etuuksia aiheuttaen haittaa vähiten kehittyneille maille

Vaihtoehdossa D2 poistetaan arkojen tuotteiden ryhmä. Odotettavissa oleva välitön vaikutus on kaikki paitsi aseet -menettelyn etuuksien merkityksen väheneminen, varsinkin suhteessa

GSP-menettelyyn kuuluviin kilpailijoihin, jotka ovat nettovoittajia. Tämä oli ennakoitavissa, sillä CARIS:n arvioinnista ilmeni, että huomattava osa GSP-maihin kohdistuvasta kilpailupaineesta on peräisin kaikki paitsi aseet -maista. Intia, Indonesia, Vietnam ja Thaimaa saavat lähes kaikki hyödyt, eikä kaikki paitsi aseet -maille jää juuri mitään. Vaihtoehdossa D3 laajennetaan tuotekatetta. Vaikutuksen oletetaan olevan samanlainen kuin vaihtoehdossa D2: GSP-edunsaajat hyötyvät, kun taas kaikki paitsi aseet -maille aiheutuu etuuksien heikkenemistä ja vientitappioita. Vaihtoehdoista D2 ja D3 ilmenee siten, että tuotekatteen laajentamisella ja tuotteiden arkuuden uudelleenmäärittelyllä on hintansa, jonka maksavat kaikista köyhimmät, jotka jo nykyäänkin kärsivät etuuksien heikkenemisestä.

D2 ja D3 voivat luoda esteitä neuvotteluille kahdenvälisistä ja monenvälisistä sopimuksista

Vaihtoehtoon C verrattuna näissä alavaihtoehdoissa on vaarana, että viestitään kauppakumppaneillemme virheellisesti, että EU antaisi kahdenvälisissä tai monenvälisissä neuvotteluissa automaattisesti myönnytyksiä GSP-järjestelmään siirretyistä tuotteista tai tuotteista, joiden arkuusluokitusta on muutettu. Vaihtoehtojen D2 ja D3 tuomat muutokset eivät ole tarpeeksi merkittäviä muuttaakseen vaihtoehdon C muiden tulosten suuruusluokkaa. Lisäpainetta kohdistuisi kuitenkin EU:n sellaisiin tuottajiin, joiden tuotteet sisällytetään uusina GSP-järjestelmään ja joiden saavat arkuuden uudelleenmäärittelyksen myötä suurempia etuusmarginaaleja.

6. Vaihtoehtojen vertailu

6.1 Eri vaihtoehtojen tarkastelu suhteessa tavoitteisiin ja vaikutuksiin

Seuraavassa taulukossa vertaillaan, miten hyvin edellä tarkastellut vaihtoehdot vastaavat tavoitteita, joihin järjestelmän tarkistuksella pyritään. Vertailun pohjana on kolme kriteeriä: vaikuttavuus (saavutettujen tavoitteiden määrä ja aste), tehokkuus (tavoitteiden saavuttamiseen tarvittavien voimavarojen käyttö, tahattomat heijastusvaikutukset) sekä johdonmukaisuus suhteessa EU:n yleisiin tavoitteisiin.

Vaihtoehdot	A	C1	C2	D1	D2	D3
Vaikuttavuus	-	++++	+++	--	++	++
Tehokkuus	--	+++	++	--	+	+
Johdonmukaisuus	++++	++	++	---	+	+

Seuraavassa vaihtoehtoja analysoidaan yksityiskohtaisesti sen perusteella, mikä on kulloisenkin vaihtoehdon vaikuttavuus ja tehokkuus suhteessa yleistavoitteiden saavuttamiseen.

6.2 Toimenpidevaihtoehtojen vaikuttavuus suhteessa yleistavoitteiden ja erityistavoitteiden saavuttamiseen

Vaihtoehto A

Vaihtoehtoa A soveltamalla yleistavoite G-1 (köyhyyden vähentäminen laajentamalla etuuksia eniten tarvitsevien maiden vientiä) saavutetaan vain osittain. Jos etuudet keskitetään vähiten kehittyneisiin maihin, monet muut maat, joilla on samanlaisia kauppaa, kehitykseen ja rahoitukseen liittyviä tarpeita, jäävät ilman etuuksia (erityistavoite S-1), millä on kielteisiä vaikutuksia talouteen ja yhteiskuntaan. Etuuksien poistaminen joiltakin niistä eniten tarvitsevilta mailta altistaa lisäksi kyseisten maiden vientialat kehittyneistä maista tulevalle

kilpailulle. Vaihtoehto A on kaikin puolin erityistavoitteen S-4 ja yleistavoitteen G-2 (kestävän kehityksen ja hyvän hallinnon edistäminen) vastainen. Se ei myöskään edistä millään tavoin EU:n taloudellisten etujen parempaa turvaamista (yleistavoite G-3 ja erityistavoite S-5). Toisaalta vaihtoehto A voi vahvistaa EU:n asemaa kahdenvälisissä ja monenvälisissä neuvotteluissa (erityistavoite S-3). Sillä olisi myönteisiä taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia joidenkin jäsenvaltioiden tietyille aloille aikana, jolloin korostetaan kilpailukyvyyn parantamista, kasvua ja työpaikkojen luomista. Vaihtoehto myös lisää tullituloja, millä on merkitystä aikana, jolloin julkiseen talouteen kohdistuu valtavaa painetta.

Vaihtoehto C1

Vaihtoehto C1 edistää hyvin yleistavoitteen G-1 (köyhyyden vähentäminen laajentamalla etuuksia eniten tarvitsevien maiden vientiä) saavuttamista. Vaihtoehdossa varmistetaan erityisesti, että etuudet kohdentuvat asianmukaisesti niitä eniten tarvitseviin maihin (S-1), ja siinä poistetaan nykyisestä järjestelmästä seikat, jotka aiheutuvat kehittyneempien edunsaajien luomasta kilpailupaineesta ja jotka ovat esteenä talouden monipuolistamiselle (S-2). Vaihtoehto C1, jossa yhdistyvät joustavampi tapa päästä GSP+-menettelyyn, joustavammat kauppaa koskevat kelpoisuuskriteerit ja graduaation puute, parantaisi järjestelmän mahdollisuuksia edistää kestävä kehitystä ja hyvää hallintoa (G-2 ja S-4). Se parantaisi suojamekanismin tehokkuutta (S-5) ja peruutusmekanismia, jotka edistäisivät tavoitteen G-3 saavuttamista. Se lisäisi myös tullituloja. Suunnittelemattomana sivuvaikutuksena olisi, että EU:n asema kahdenvälisissä ja monenvälisissä kauppaneuvotteluissa vahvistuisi (kuitenkin suhteessa harvempiin maihin kuin vaihtoehdossa A). Joidenkin jäsenvaltioiden joihinkin aloihin kohdistuisi kuitenkin kielteisiä taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.

Vaihtoehto C2

Vaihtoehdot C2 ja C1 eroavat toisistaan pääasiassa siinä, että vaihtoehdon C2 alempi graduaatiokynnys vähentäisi etuuksia eniten tarvitsevien maiden kokonaisvientiä. Lisäksi on huomattava, että mitä enemmän GSP+-menettelyn edunsaajamaita osallistuu järjestelmään, sitä suurempi kilpailupaine kohdistuu vähiten kehittyneisiin maihin, jotka ovat kaikista kehitysmaista eniten etuuksien tarpeessa. Tämän vuoksi C2 on vähemmän tehokas tapa saavuttaa yleistavoite G-1 (köyhyyden vähentäminen). Sen avulla voidaan kuitenkin saavuttaa vaihtoehtoa C1 paremmin tavoite G-2 (kestävän kehityksen edistäminen), sillä siihen sisältyy vaadittujen yleissopimusten uudelleenarviointi.

Vaihtoehto D (tiivistelmässä ainoastaan vaihtoehto D1)

Vaihtoehdossa D1 etuudet kohdennetaan eniten tarvitseville maille poistamalla ne tarpeeksi rikkailta edunsaajilta ja niiltä, joille on kahdenvälisessä sopimuksessa myönnetty etuuskohtelu. Toisaalta siinä ei ole lainkaan graduaatiota, ja kaikki paitsi aseet -kohtelu kohdistetaan kaikkiin edunsaajiin (mikä nopeuttaisi köyhimpien etuuksien heikkenemistä). Sen vuoksi sen ei voida katsoa edistävän tavoitetta G-1. Myös tavoitteen G-2 (kestävän kehityksen edistäminen GSP+-menettelyn kannustimien avulla) saavuttaminen vaikeutuu huomattavasti, kun kaikille edunsaajille myönnetään kaikki paitsi aseet -kohtelu. Vaihtoehto D1 parantaa suojamekanismin (S-5) ja peruutusmekanismin (S-6) toimivuutta ja edistää siten osaltaan EU:n taloudellisten etujen suojelua (yleistavoite G-3). Vaihtoehdon D1 odotetaan kuitenkin vähentävän tullituloja, millä on merkitystä aikana, jolloin julkiseen talouteen kohdistuu valtavaa painetta. Sillä on myös kielteisiä taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia tietyille teollisuudenaloille ja joillekin jäsenvaltioille. Se myös heikentäisi tuntuvasti EU:n neuvotteluasemaa kahdenvälisissä ja monenvälisissä neuvotteluissa (erityistavoite S-3).

6.3 Parhaaksi arvioitu vaihtoehto

Järjestelmän tavoitteita vastaa vaikuttavimmin, tehokkaimmin ja johdonmukaisimmin vaihtoehto C, erityisesti alavaihtoehto C1. Myös alavaihtoehdon C2 myönteiset puolet (yleissopimusluettelon uudelleenarviointi) voidaan ottaa huomioon.

7. Seuranta ja arviointi

Seuraavassa taulukossa esitetään ehdotuksia indikaattoreiksi, joilla voidaan arvioida parhaaksi arvioidun vaihtoehdon edistymistä ja vaikuttavuutta suhteessa politiikan yleisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Yleiset tavoitteet	Indikaattorit	Tietolähteet
Köyhyyden vähentäminen lisäämällä vientiä etuuksia enintään tarvitsevista maista	<ul style="list-style-type: none"> – kehitysmaiden viennin lisääminen EU:hun – etuuksia eniten tarvitsevien maiden vientiosuuden lisääntyminen – etuuksien käytön lisääntyminen – etuuksien vähittäinen poistaminen kilpailukykyisiltä aloilta – talouden monipuolistuminen 	<ul style="list-style-type: none"> – Eurostatin tiedot
Kestävän kehityksen ja hyvän hallinnon edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> – GSP+-menettelyyn kuuluviin kestävän kehityksen ja hyvän hallinnon periaatteisiin sitoutuneiden maiden määrän lisääntyminen – GSP+-yleissopimusten täytäntöönpanon yleinen paraneminen GSP+-edunsaajien parissa – peruutettujen etuuksien määrä 	<ul style="list-style-type: none"> – asianomaisten kansainvälisten valvontaelinten kertomukset – kauppapolitiikan pääosasto
EU:n taloudellisten etujen suojelun parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> – suoja-toimenpidepyyntöjen määrä – suoja-toimenpiteiden määrä – järjestelmän vuoksi menetetyt tulot – edunsaajien kanssa tehtyjen etuuskohteluun oikeuttavien kauppasopimusten määrä – muiden kuin edunsaajien kanssa tehtyjen etuuskohtelukauppaa koskevien sopimusten määrä 	<ul style="list-style-type: none"> – suoja-toimenpidepyynnöt – Eurostatin tiedot – kauppapolitiikan pääosasto

GSP-järjestelmän vaikuttavuus olisi ennen myöhempiä tarkistuksia todettava virallisessa, riippumattomassa arvioinnissa. Jotta arvioinnista on todellista hyötyä, siihen on sisällytettävä tiedot vähintään kolmelta täytäntöönpanon jälkeiseltä vuodelta, joten arviointia ei voida tehdä ennen vuoden 2017 loppua.